

Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 3. februar 2023 i sak 2022/1664

Saken gjelder: Klage over avslag på søknad om distribusjonstilskudd

Klager: AS Fidalgo

Klagenemndas

medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli, Karin Fløistad og Eirik Østerud

Bakgrunn:

- (1) AS Fidalgo (heretter klager) søkte 22. august 2022 Norsk filminstitutt (heretter NFI) om tilskudd til distribusjon av filmen «Wannsee-konferansen».
- (2) NFI fattet 26. september 2022 vedtak om avslag. Av vedtaket framgår det at søknaden ikke ble prioritert for tilskudd i denne søknadsrunden etter en helhetlig skjønnsmessig vurdering. Det ble vist til at filmen i liten grad svarer til formålet med ordningen, herunder at filmen ikke kan karakteriseres som en kunstnerisk verdifull film som burde få støtte til å bli satt opp på kino i Norge. Videre framgår det at filmens fortelling og form bærer preg av å være produsert for tv. Film har heller ingen vesentlige bidrag til mangfold utover at det er en tysk produksjon. Lanseringsplanen er videre omtalt som veldig generell, og utvalget er usikker på om den vil være engasjerende nok for skoleelever.
- (3) Klager påklaget vedtaket 10. oktober 2022.
- (4) NFI foretok en fornyet vurdering av klagers søknad, men opprettholdt avslaget. Saken ble oversendt Medieklagenemnda 5. desember 2022.
- (5) Nemndsmøte i saken ble avholdt 3. februar 2023.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (6) Avslaget er basert på feil faktisk grunnlag. Når det gjelder hvorvidt filmen bærer preg av å være produsert for tv, har klager fremholdt at det er riktig at filmen ikke har vært i kinodistribusjon i Tyskland. Dette skyldes imidlertid at filmen handler om 2. verdenskrig, og at mange tyskere vegrer seg fra å se slike filmer på kino. Det er likevel klagers syn at filmen er ment for kinodistribusjon. Det er vist til at filmen ellers har solgt godt og hovedsakelig vært vist på kino, herunder i Belgia, Nederland, Luxembourg, Spania og Israel. Filmen er også planlagt distribuert på kino i andre land. Klager har i tillegg fremholdt at filmen distribueres av Menemsha Films i USA.
- (7) Klager stiller seg videre undrende til at utvalget mener at filmen ikke gir vesentlige bidrag til mangfold. Det er vist til at det knapt er overlevende igjen fra 2. verdenskrig, og at en film som denne gjenskaper en hendelse som hadde enorm effekt, og at den derfor bør ses

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

på som svært viktig. Spesielt i dagens situasjon, med krig i Ukraina, er det viktig å oppretthold en bevissthet om hva som kan skje når et samfunn mister sine begreper om lov og rett.

- (8) Klager har ingen innvendinger mot utvalgets vurdering av lanseringsplanen. Klager har imidlertid bemerket at de siden søknadspunktet har lagt opp til produksjon av skolefilm, og at mange kinoer, i etterkant av visningen på Filmfestivalen i Haugesund, har gitt uttrykk for at det synes filmen er viktig, og at den bør vises til ungdom.
- (9) Slik klager ser det, tilsier det faktum at filmen ble vist i hovedprogrammet i Haugesund at det neppe er tale om en TV-film.
- (10) Klager har også vedlagt presseklipp fra tysk presse og Kinomagasinet's anmeldelse av filmen til karakter 5.

NFI har i det vesentlige anført:

- (11) Vedtak truffet av NFI etter kunstnerisk vurdering i utvalg kan ikke påklages når det gjelder det kunstneriske eller filmfaglige skjønn, jf. hovedforskriften § 2 annet ledd, jf. forvaltningsloven § 28. Spørsmålet i saken er derfor hvorvidt NFI har begått saksbehandlingsfeil. Det er NFIs syn at vedtaket er i tråd med regelverket og at skjønnsetningen er forsvarlig.
- (12) Det er NFIs syn at vedtaket ikke er truffet på feilaktig grunnlag. Når det gjelder bruken av betegnelsen «TV-produksjon», har NFI fremholdt at dette knytter seg til to av tre utvalgsmedlemmers syn på filmens estetikk. NFI har fremholdt at ingen av medlemmene i utvalget har endret syn på filmens kvalitet, etter at de fikk opplyst at den i utgangspunktet var laget for kinovisning. Det er presisert at utgangspunktet for den kunstneriske vurderingen er filmens estetikk ved påsyn. Det at det bemerkes at filmen oppleves som en TV-produksjon har ikke hatt betydning for utvalgets vurdering. Gode anmeldelser i Kinomagasinet, utenlandsk presse eller oppsetning i konkurranseprogrammet til Den norske filmfestivalen i Haugesund, har heller ikke betydning i vurderingen av filmen.
- (13) NFI fastholder vurderingen av at filmen ikke i nevneverdig grad bidrar til mangfold i filmtilbudet i Norge, utover at den er tyskprodusert. Det er vist til at utvalgets vurdering av at filmen ikke i hovedsak omhandler nasjonale minoriteter, slik klager har haket av for i søknaden. Selv om jødene var en nasjonal minoritet i det tyske riket, har de ingen fremtredende plass i filmens handling. Slik utvalget ser det, omhandler filmen i hovedsaken majoriteten, herunder de hvite tyske offiserene og deres diskusjoner rundt et bord. Hvorvidt filmen skildrer viktige historiske hendelser er heller ingen indikator på at den bidrar til mangfold.

Klagenemndas vurdering:

- (14) Saken gjelder klage over Norsk filminstitutt's avslag på søknad om tilskudd til distribusjon av filmen «Wannsee-konferansen». Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.
- (15) Det rettslige grunnlaget for behandlingen av søknaden følger av forskrift 7. oktober 2016 nr. 1196 om tilskudd til produksjon og formidling av audiovisuelle verk

(hovedforskriften) og forskrift 12. oktober 2016 nr. 1209 om tilskudd til filmformidling (detaljforskriften).

- (16) De særlige vilkårene for tildeling under tilskuddsordningen følger av detaljforskriften § 3 andre ledd, som lyder slik:

«Det kan gis tilskudd til distribusjon av utenlandsk film av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet til Norge ...»

- (17) Det følger av bestemmelsen at det «kan» gis distribusjonstilskudd. Selv om vilkårene for tilskudd er oppfylt, har altså ikke søker et rettskrav på tilskudd fra ordningen. NFI må foreta en samlet vurdering av søknaden i henhold til detaljforskriften § 11, hvor det heter:

«Vedtak om tilskudd baseres på en samlet vurdering av:

- a) formålet med tilskuddsordningene,
- b) prioriterte satsingsområder eller hensyn fastsatt av Kulturdepartementet eller Norsk filminstitutt,
- c) prosjektets egenart, kunstneriske og/eller kulturelle verdi,
- d) prosjektets økonomi og bærekraft,
- e) geografisk spredning, og
- f) relevante profesjonelle resultater hos søker eller andre nøkkelpersoner i prosjektet.»

- (18) Av detaljforskriften § 3 første ledd og hovedforskriften §§ 1 og 5, framgår formålet med distribusjonstilskudd. Det framgår av detaljforskriften § 3 første ledd at tilskuddene skal bidra til «kvalitet og bredde i filmtilbudet i Norge, og til økt tilgang til kvalitetsfilm for barn, på kino og andre plattformer». Av hovedforskriften § 5 framgår det at tilskuddet skal bidra til «at publikum i Norge får tilgang til et bredt og variert tilbud av norske og utenlandske filmer ... med høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet». Tilskuddet skal også bidra til «formidling av filmhistorie og kunnskap om norsk og utenlands film ..., gi økt film-, ... og mediekompetanse og bidra til profesjonelt miljø for formidling av audiovisuelle verk i Norge». Av hovedforskriften § 1 framgår det at tilskudd skal bidra til:

- a. et bredt og variert tilbud av audiovisuelle produksjoner av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet,
- b. at audiovisuelle verk når et stort publikum i Norge og utlandet,
- c. god formidling av norske og utenlandske audiovisuelle verk, filmkunst og filmkultur, samt
- d. en profesjonell, likestilt og mangfoldig audiovisuell bransje med sunn økonomi.»

- (19) Regelverket gir NFI et betydelig rom for skjønn ved vurderingen av om det skal gis distribusjonstilskudd i enkeltsaker. Vurderingen av kunstnerisk kvalitet ligger innenfor NFIs skjønn, og dette skjønn kan klagenemnda ikke overprøve, jf. hovedforskriften § 8 første ledd andre setning. I slike tilfeller vil nemndas overprøving normalt begrenses til en vurdering av om NFIs saksbehandling av den aktuelle klagesaken oppfyller de

alminnelige forvaltningsrettslige kravene som stilles til forsvarlig saksbehandling. Hvorvidt NFI i tilstrekkelig grad har begrunnet det påklagede vedtak og foretatt en vurdering i tråd med gjeldende regelverk, vil være en sentral del av denne vurderingen.

- (20) Nemnda er av den oppfatning at NFIs begrunnelse i saken viser at det er foretatt en reell og selvstendig vurdering av klagers søknad med utgangspunkt i de vilkår og kriterier som framgår av forskriften. Nemnda viser til at det i avslaget er vist til ulike svakheter ved søknaden som har ført til at den ikke ble prioritert. Utvalget har blant annet vurdert filmens kunstneriske verdi, bidrag til mangfold og prosjektets lanseringsplan. Nemnda bemerker imidlertid at utvalgets vurdering av filmens kunstneriske verdi fremstår noe mindre konkret enn vurderingene av mangfold og lanseringsstrategi. Dette har likevel ikke vært utslagsgivende for nemndas vurdering av saken.
- (21) Når det gjelder klagers anførsel om at NFI har lagt feil faktum til grunn når filmen er omtalt som en «TV-produksjon», gjør NFI gjeldende at dette begrepet er brukt i tilknytning til den kunstneriske vurderingen av filmen, og at det ikke har blitt lagt til grunn at filmen er laget kun for TV-visning. NFI har i tillegg redegjort ytterligere for utvalgets vurdering av at filmen ikke bidrar nevneverdig til mangfold. Det er blant annet vist at filmen ikke hovedsakelig omhandler jødene som nasjonal minoritet, og at dette er en av flere måter filmen kan bidra til mangfold i den norske filmbransjen. Slik nemnda ser det, oppfyller avslaget på klagers søknad om distribusjonstilskudd kravene som stilles til forsvarlig saksbehandling.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er godkjent elektronisk